T086 TKL 4 (30) Luận Kinh Kim Cang Bát Nhã Ba La Mật Đa Phá Thủ Trước Bất Hoại Giả Danh Q.thượng

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1515

LUAÄN KINH
KIM CANG BAÙT-NHAÕ
BA-LA-MAÄT
PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI
GIAÛ DANH
Taùc giaû: -Boà-taùt Coâng Ñöùc Thí.
Haùn dòch: -Ñôøi Ñöôøng Sa-moân Ñòa Baø Ha La.
QUYEÅN THÖÔÏNG

Cuùi laïy baäc Ngoä phaùp chôn thaät
Ñaõ lìa phaân bieät vaø hí luaän
Nhaèm khieán theá gian vöôït buøn laày
Töø choã khoâng lôøi, Ngaøi giaûng noùi
Moïi taø luaän ngoaïi ñaïo taïo taùc
Vôùi moïi chaáp, sai laàm cuûa hoï
Duø khoù phaù, Kim Cang cuõng ñoaïn
Con heát loøng, höôùng phaùp moân naøy
Bao lôøi vaên, nghóa lyù saâu daøy
Trí theá tuïc khoâng theå naøo hieåu
Neâu duï daïy con vaø chuùng sinh
Chuùng Boà-taùt, chaân thaønh kính laïy.
Taát caû giaùo phaùp Phaät noùi ra ñeàu qui veà hai ñeá. Moät laø Tuïc ñeá. Hai laø Chaân ñeá. Tuïc ñeá, laø goïi taát caû caùc phaøm phu Thanh vaên, Ñoäc Giaùc,
SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 556

Boà-taùt Nhö Lai... cho ñeán caùc danh nghóa, nghieäp quaû, caûnh trí vaø caùc thöù lieân heä vôùi noù. Chaân ñeá, töùc laø moïi thöù ñeàu khoâng naém baét ñöôïc. Nhö noùi Ñeä nhaát nghóa, thì ñoù khoâng phaûi laø choã cuûa trí hoaït ñoäng, huoáng laø-vaên töï, cho ñeán khoâng nghieäp, khoâng nghieäp quaû ñoù laø chuûng taùnh cuûa Thaùnh nhaân (chö Phaät). Theá neân, trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät naøy noùi boá thí khoâng truï taâm. Taát caû phaùp ñeàu khoâng töôùng, khoâng theå giöõ laáy, khoâng theå noùi. Sinh-Phaùp laø voâ ngaõ, khoâng coù gì laø ñaéc, khoâng coù ngöôøi chöùng quaû, khoâng coù söï thaønh töïu, khoâng töø ñaâu laïi, cuõng khoâng ñi veà ñaâu v.v... Ñoù laø giaûi thích veà Chaân ñeá. Laïi noùi beân trong, beân ngoaøi, theá

gian vaø xuaát theá gian; taát caû caùc phaùp töôùng vaø moïi coâng ñöùc.. taát caû nhöõng thöù ñoù laäp neân Tuïc ñeá. Neân bieát nhö theá. “Toâi nghe nhö vaäy: ... Laø chæ roõ kinh naày, do chính Theá Toân hieän ñaõ giaùc ngoä, noùi ra, chaúng phaûi laø töï ñaët. “Moät thuôû noï”, töùc laø luùc noùi kinh naøy. Coøn caùc thôøi khaùc, laïi noùi voâ löôïng Kinh khaùc. “Taïi thaønh Xaù Veä v.v...” laø noùi nôi noùi Kinh naøy. Ñöa ra lôi choán, coù yù nghóa gì laøm, coù lôïi ích cho chuùng sinh? Lôïi ích theá naøo? Laø khieán ai naáy ñeàu bieát choã Phaät ñaõ döøng nghæ ôû ñoù, ñeå phaùt sinh loøng toân kính thanh tònh, gieo troàng nhaân phöôùc ñöùc. ÔÛ ñaàu cuûa taát caû kinh, ñeàu neâu roõ soá chuùng nghe phaùp, laø noùi ñieàu gì? Laø noùi ñaïi oai ñöùc cuûa Nhö Lai. Laïi ngöôøi keát taäp muoán chöùng minh, nhöõng ñieàu ñaõ truyeàn laïi ñaây khoâng khaùc vôùi lôøi Phaät ñaõ noùi. Trong caùc Kinh Ñaïi thöøa, thöôøng noùi roäng veà coâng ñöùc cuûa Boà-taùt vaø Theá Toân. Thaày Tu-boà-ñeà ñaõ sinh loøng tin thanh tònh ñoái vôùi kinh phaùp naøy, theá neân, noùi laø “raát hieám coù v.v...” Trong ñoù, danh hieäu “Theá Toân” laø chæ ngöôøi coù khaû naêng tröø saïch vónh vieãn boán thöù ma sôï haõi. “Thieän Theä”, töùc laø ñoái vôùi Ñeä nhaát nghóa, taát caû phaùp ñeàu khoâng coù gì laø ñaéc, maø töï chöùng bieát. “Nhö Lai”, laø phaûi traûi qua ba laàn voâ soá kieáp, phöôùc ñöùc vaø trí tueä ñöôïc veïn toaøn ñaày ñuû, maõi nhö theá maø laïi thaønh Chaùnh Giaùc. “ÖÙng”, laø taát caû phieàn naõo, oaùn ñaõ döùt haún. “Chaùnh”, nghóa laø chaúng ñieân ñaûo. “Ñaúng” (baäc), coù nghóa laø truøm khaép vaø ñaày ñuû. Theá neân goïi laø Chaùnh Ñaúng ChaùnhGiaùc. Hoä nieäm coù hai thöù: 1. Ñöôïc Nhö Lai hoä nieäm thaâu nhaän khieán cho ngoä chôn thaät. 2. Khieán cho giaùo hoùa, cöùu ñoä, voâ löôïng chuùng sanh. Goïi chung ñoù

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 557

laø Hoä nieäm ñeä nhaát. - Ñaõ bieát Hoä nieäm roài, vì sao Phoù chuùc? Vì coù ngöôøi chöa thaáy chôn thaät. ÔÛ ñaây cuõng coù hai: Moät laø vì Boà-taùt ôû khaép theá gian, seõ ñöôïc thaønh Nhö Lai, coù theå töôùng ñöôïc toân quí nhaát. Nhö theá maø daën doø khen ngôïi, caùcThieän tri thöùc, khieán hoï chaêm soùc hoä trì khieán nhöõng ai ñoái vôùi Phaät phaùp ñaõ phaùt sinh, thì ñöôïc an truï vaø taêng tröôûng. Hai laø vì nhöõng ai chöa sinh ñöôïc phaùp thuø thaéng, thì khích leä, daïy doã cho hoï ñöôïc phaùt sinh. Goïi chung ñoù laø Phoù chuùc ñeä nhaát. Laïi vì lyù do Phaät boû ngöôøi ñaõ thaáy chaân thöïc maø khen ngôïi ngöôøi chöa thaáy? Vì thöông nhöõng ngöôøi chöa ñöôïc trí hueä thuø thaéng vaø caùc phaåm thieän; ñeå khuyeân raên, daïy baûo, khieán cho taâm hoï duõng maõnh tinh tieán. “Caùc thieän nam thieän nöõ, phaùt taâm höôùng veà haïnh Boà-taùt thöøa....”. Nghóa laø caùc Boà-taùt ñöôïc hoä nieäm vaø phoù chuùc höôùng veà Phaät thöøa. “Neân truï nhö theá naøo v.v...? Truï nhö theá naøo?” Laø ñoái vôùi caùc hình töôùng quaû baùo naøo ñeå taâm truï mong caàu. “Tu haønh nhö theá naøo?” laø neân tu nhöõng haïnh naøo, ñeå ñöôïc quaû aáy. “Haøng phuïc taâm nhö theá naøo?” Töùc laø phaûi haøng phuïc, phaûi laøm chuû nhöõng taâm naøo, khieán cho nhaân ñöôïc thanh tònh? Thoâng thöôøng caùc phaùp thì tröôùc noùi nhaân, sau môùi noùi quaû. Taïi sao ôû ñaây laïi noùi quaû tröôùc? Vì

khen ngôïi coâng ñöùc cuûa quaû tröôùc, seõ khieán moïi ngöôøi vui möøng, haêng haùi tieán tu nhaân aáy. “Laéng nghe”, laø chuù taâm vaøo moät choã. “Thieän” laø ñoái vôùi thaät lyù cuûa chaùnh phaùp, tin töôûng khoâng chuùt nghi ngôø. “Nghó nhôù”, laø kính caån giöõ maõi khoâng queân. “Neân truï nhö theá” v.v... laø nhö thöù lôùp, ñoái vôùi quaû nhö theá, maø truï taâm vaøo ñaáy. Tu nhöõng haïnh nhö theá, thì töùc khaéc seõ chöùng ñöôïc quaû vò ñoù, seõ ñaït ñöôïc keát quaû ñoù. Phaûi haøng phuïc, taâm mình nhö theá töùc laø ñaõ taïo nhaân thanh tònh. ÔÛ ñaây, chæ roõ quaû vò Boà-taùt, coù boán thöù taâm töông öng lôïi ích; ñoù laø: 1. Voâ bieân. 2. Toái thöôïng. 3. AÙi nhieáp. 4. Chaùnh trí. Theá naøo laø taâm Voâ bieân? Kinh noùi: Heát thaûy caùc loaïi chuùng sinh, v.v... Noùi loaïi chuùng sinh, nghóa laø coù hôi thôû, gioù, coù tình thöùc, coù tri giaùc. Laø sao? Töùc caùc loaøi ñeû tröùng nhö chim v.v... loaøi thai sanh nhö ngöôøi v.v..., loaøi aåm thaáp sinh nhö caùc loaïi coân truøng v.v... loaøi hoùa

sinh nhö caùc Trôøi v.v... Nhö theá boán loaïi, thì moãi loaïi ñeàu coù nhieàu toäc loaïi. Boán loaøi chuùng sinh ñoù, ôû choã naøo vaø laáy caùi gì laøm theå? Kinh noùi: “Hoaëc coù saéc, hoaëc khoâng saéc.” Coù saéc nghóa laø coù hình daïng, voâ saéc nghóa laø khoâng coù hình daïng. Chuùng sanh trong ba coõi ñeàu ñöôïc Boà-taùt goàm thaâu heát. Höõu hình (coù hình daïng) nghóa laø hai möôi choã y chæ (nöông töïa döøng truï) cuûa coõi Duïc. Möôøi baûy choã y chæ cuûa coõi saéc. Voâ hình (khoâng coù hình daïng) ñoù laø coõi Voâ saéc. Ñaây coøn coù nhieàu loaïi. Kinh noùi: “Hoaëc coù töôûng, hoaëc khoâng töôûng, hoaëc chaúng phaûi coù töôûng, chaúng phaûi khoâng töôûng...” “Coù töôûng”, töùc laø khoâng voâ bieân xöù, thöùc voâ bieân xöù, laø nôi khôûi leân töôûng khoâng vaø töôûng thöùc (bieát). “Khoâng töôûng”, töùc laø voâ sôû höõu xöù, lìa chuùt ít caùc töôûng, neân goïi laø khoâng töôûng. “Chaúng phaûi coù töôûng, chaúng phaûi khoâng töôûng”, töùc laø thuoäc veà Höõu ñaûnh, heát thaûy tuï chuùng sinh ñoù, ta ñeàu nhieáp thoï (thaâu nhaän daïy doã) nhö vaäy. Theá naøo laø taâm Toái thöôïng? Kinh noùi: “Ta ñeàu khieán cho nhaäp vaøo Nieát-baøn Voâ dö, maø dieät ñoä”. Nieát-baøn Voâ dö laø nghóa theá naøo? Töùc laø thaáu suoát thaät roõ caùc phaùp khoâng sinh, taùnh noù laø khoâng, chaám döùt haún moái nguy haïi caùc uaån cuûa taát caû höõu, ñaït ñöôïc moïi thoï duïng voâ bieân coâng ñöùc hieám coù, saéc töôùng thanh tònh rtang nghieâm vieân maõn, nghieäp duïng toát ñeïp voâ taän roäng ñoä chuùng sinh. Theá naøo laø taâm AÙi nhieáp? Kinh noùi: “Nhö theá dieät ñoä voâ löôïng chuùng sinh, nhöng thaät ra khoâng coù chuùng sinh naøo ñöôïc dieät ñoä caû.” Nghóa naày laø theá naøo? Töùc laø Boà-taùt töø bi, thöông yeâu taát caû chuùng sinh nhö yeâu chính thaân mình. Chuùng sinh dieät ñoä, töùc laø chính ta dieät ñoä chöù chaúng phaûi ai khaùc. Ñoù goïi laø aùi nhieáp. Neáu laø Ñeä nhaát nghóa ñí vaøo Sô ñòa vv... thì caùc Boà-taùt khoâng coøn töôûng chaáp chuùng sinh, vì khoâng coù gì coù theå ñöôïc goïi laø chuùng sinh. Nhö ngöôøi tu haønh quaû Döï löu khoâng khôûi thaân kieán, chöù khoâng phaûi Boà-taùt kia thaáy coù moät chuùng sinh naøo ñeå minh hoùa ñoä caû! Theá naøo laø taâm

Chaùnh trí? Kinh noùi: “Neáu coù töôûng chaáp chuùng sinh, thì khoâng goïi laø Boà-taùt v.v...” Neáu khoâng goïi laø Boà-taùt thì goïi laø gì? Goïi laø phaøm phu. Taïi sao? Vì Boà-taùt ñoù nhaát ñònh meâ muoäi ôû Ñeä nhaát nghóa, maø khôûi leân caùc töôûng veà chaáp laø Ngaõ, laø Chuùng sinh, laø maïng, laø Thuû giaû (chuû theå giöõ laáy) neáu ngöôøi chöùng chaân thaät Ñeä nhaát nghóa thì nhaát quyeát khoâng heà sinh

ra caùc töôûng chuùng sinh, töôûng ngaõ v.v.. ÔÛû ñaây, nhôø söùc Baùt-nhaõ maø chöùng ñöôïc Ñeä nhaát nghóa, taát caû chuùng sinh ñeàu khoâng coù gì coù theå ñöôïc goïi laø chuùng sinh (baát khaû ñaéc). Nhöng vì taâm ñaïi bi, neân Boà-taùt luoân ñi theo chuùng sinh, ôû trong sinh töû, tuøy thích nghi maø daãn duï, hoùa ñoä. Nhö vaäy, boán loaïi laøm lôïi ích chuùng sinh laø quaû, öùng vôùi duøng Tuïc ñeá maø truï taâm mình vaøo ñoù. Coøn Nhaân quaû boán thöù taâm naøy vieân maõn nhö theá naøo, tieáp seõ thuaän theo chæ roõ. Theá neân, kinh noùi: “Laïi nöõa, naày Tu-boà-ñeà! Boà-taùt khoâng truï ôû söï maø boá thí v.v...” Trong teân goïi Boá thí naøy ñaõ bao goàm caû saùu phaùp Ba- la-maät. Thí coù ba thöù goàm thaâu caû saùu phaùp. Nhöõng gì laø ba? Moät laøTö sinh thí. (Taøi thí). Hai laø Voâ uùy thí. Ba laø Phaùp thí. Tö sinh thí goàm trong Ñaøn Na Ba-la-maät. Voâ uùy thí goàm thaâu hai thöù: Thi la (giôùi) vaø Saèn-ñeà (nhaãn) Ba-la-maät, töùc laø ñoái vôùi vieäc aùc, chöa laøm ñaõ laøm thì khoâng sinh sôï haõi nöõa. Phaùp thí goàm thaâu ba phaùp Ba-la-maät coøn laïi. Nhö sieâng naêng, chaúng löôøi nhaùc (tinh taán) daãn ñeán ñaït ñöôïc caùc thaàn thoâng (Ñònh). Hoaëc duøng trí voâ sôû ñaéc (trí tueä cuûa phaùp khoâng coù gì coù theå goïi laø chöùng ñaéc) vì ngöôøi thuyeát, hoaëc laø dieãn giaûi cho moïi ngöôøi hieåu bieát taát caû caùc phaùp Ba-la-maät... ñoù ñeàu laø Phaùp thí caû. Noùi “Söï” nghóa laø gì? Theá naøo laø khoâng truï ôû söï? Laø töï thaân. Thaân naøy luoân coù voâ bieân söï vieäc vui khoû v.v... Khoâng truï töùc laø taâm khoâng meâ ñaém yeâu thích, vöôùng víu vaøo söï ñoù. “Khoâng coù gì ñeå truï” (voâ sôû truï), töùc laø taâm chaúng mong söï baùo aân. “Chaúng truï vaøo saéc, thinh v.v...” laø taâm khoâng mong caàu coù ñöôïc caûnh, vaät, vöøa yù mình. Vì nghóa gì, maø chaúng truï vaøo söï? Vì taâm coøn nghó veà mình, thì khoâng theå Boá thí ñöôïc. Hôn nöõa boá thí maø coøn mong caàu, thì laøm thoaùi maát taâm Boà ñeà. Vaû laïi “chaúng truï vaøo söï ...”, laø döïa vaøo Tö sinh thí, maø noùi. Nghóa laø ngöôøi boá thí, ngöôøi ñöôïc boá thí, vaø cuûa caûi boá thí, cuûa ba thöù naøy taâm ñeàu khoâng yeâu thích vöôùng maéc. Yeâu thích naøo thöïc haønh boá thí taâm nhaát ñònh seõ sinh khoå (khoù chòu), hoaëc khi cho roài, seõ raát hoái tieác. Voû sôû truï maø boá thí, laø döïa vaøo Voâ uùy thí maø noùi. Nghóa söï laø caùc Boà-taùt, khi tu haønh Nhaãn nhuïc vaø Trì giôùi, khoâng neân sinh taâm caàu mong quaû baùo. “Chaúng neân truï nôi saéc v.v....” laø döïa vaøo Phaùp thí maø noùi. Phaùp thí coù hai loaïi quaû baùo, töùc quaû baùo ôû hieän ñôøi vaø quaû baùo ôû ñôøi khaùc. Trong caû hai quaõ ñoù, ñeàu khoâng heà yeâu thích, vöôùng maéc. Quaû baùo hieän ñôøi, laø thoï höôûng ñaày ñuû nhöõng saéc v.v... naêm caûnh. YÙ ôû ñaây laø theá naøo? Töùc laø ngöôøi thuyeát phaùp, seõ

ñöôïc moïi ngöôøi toân kính, quí meán, roài ñem taát caû moïi thöù ñeïp ñeõ veà saéc chaát

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 560

vv... nhö ca muùa aâm nhaïc, höông hoa, thöùc aên uoáng, y phuïc ... ñeán cuùng döôøng. Coøn quaû baùo ôû ñôøi khaùc, caên cöù vaøo phaùp caûnh maø noùi. Theá naøo laø ôû trong ñoù maø khoâng truï? Laø khi caùc Boà-taùt chöùng phaùp chôn thaät, cho ñeán phaùp thaân, cuõng khoâng ñöôïc truï chaáp. Theá naøo laø tu nhaân saùu haïnh Ba-la-maät, ñöôïc thanh tònh? - Kinh noùi: "Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt neân nhö theá maø boá thí, töùc chaúng truï vaøo töôûng cuûa caùc töôùng vv... Ñaáy coù nghóa gì? Töùc laø Boà-taùt, tu haønh trong Ñeä nhaát nghóa, thì moïi töôûng veà ngöôøi cho, ngöôøi nhaän, vaät ñem cho, danh nghóa, caûnh, trí ñeàu khoâng sinh. AÁy laø laøm chuû taâm mình, nhaân do ñoù thanh tònh. Hoaëc coù ngöôøi baûo: Coù ngöôøi boá thí v.v... seõ ñöôïc phöôùc ñöùc. Ba söï ñeàu queân maát, thí phöôùc ôû choå naøo, hay laø hoïa? Ñaây vì noùi ñaït ñöôïc Ñeä nhaát nghóa, neân chaúng truï nôi töôûng. Vì theo Tuïc ñeá neân boá thí. Nhö vaäy thì ñöôïc phöôùc raát nhieàu, khoù theå tính löôøng ñöôïc, nhö khoaûng khoâng gian khaép möôøi phöông meânh moâng voâ taän. Tröôùc nhaân nôi haønh Xöù (phöông dieän thöïc haønh) thì öùng vôùi vieäc khen ngôïi phöôùc ñoù, coøn ñaây laø noùi laøm theá naøo haøng phuïc taâm ñeå caùc töôûng ñöøng sinh. Khi caùc töôûng aáy khoâng sinh, thì boá thí môùi thaät laø thanh tònh. Do nhaân thanh tònh, neân coù phöôùc voâ bieân. Vaên Kinh töø ñaây trôû xuoáng, ñeàu coù hoûi ñaùp, ñeå deïp boû caùc thaéc maéc, nghi ngôø vaø noùi veà uy löïc cuûa phöôùc ñöùc, khi thoï trì chaùnh phaùpUy löïc phöôùc ñöùc aáy, giuùp thaønh töïu taát caû caùc phaùp tu haønhNgöôøi tu haønh tuøy yù töï taïi, vì nhaân quaû aáy luoân luoân laø töôùng thanh tònhNhö Lai taïng taùnh cuûa taát caû chuùng sinh vaø caûnh giôùi Phaät thaáy ñöôïc töôùng cuûa phaùp giôùi, phaùp thaân Phaät Khoâng truï ôû Nieát-baøn quaùn saùt caùc phaùp höõu vi, nhö Theá Toân ñaõ noùi. Toân giaû Tu-boà-ñeà coù nghi hoûi: Baïch Theá Toân! Neáu Boà-taùt khi boá thí, phaùp cuõng chaúng truï thì laøm sao vì ñöôïc thaân töôùng ñeïp kia maø haønh boá thí? Vôùi thaân töôùng traêm phöôùc vaø voâ soá coâng ñöùc phaùp tuï hoïp laïi, môùi goïi laø Theá Toân. Neáu khoâng truï ôû phaùp, thì laøm theá naøo, maø thaønh ñöôïc theå töôùng cuûa chö Phaät? Ñeå giaûi tröø ñieàu nghi naøy, kinh noùi: "Naøy Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Coù neân laáy töôùng thaønh töïu maø quaùn xeùt Nhö Lai chaêng? Thöa khoâng, Baïch Theá Toân! v.v..." Vì töôùng thaønh töïu laø voâ thöôøng. Nhö kinh noùi: "Phaøm nhöõng vaät naøo coù hình töôùng ñeàu laø hö voïng caû. Caùc töôùng chaúng phaûi töôùng, töùc chaúng phaûi hö voïng". Chaúng phaûi hö voïng laø chôn thaät. Vì chôn thaät neân goïi laø Nhö Lai. Neáu coøn caùc töôùng, thì laø löøa doái vaø khoâng thaät. Nhö kinh noùi: "Haõy neân laáy, caùi töôùng chaúng phaûi töôùng maø quaùn xeùt Nhö Lai". Töùc laø töôùng aáy, tìm

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 561

caàu, khoâng coù gì coù theå ñöôïc töôùng aáy. Neáu coù theå xa lìa söï mong caàu veà quaû baùo; caû ñeán phaùp thaân cuõng khoâng coù gì coù theå ñöôïc, roài maõi maõi nhö vaäy, chaúng truï vaøo ñaâu maø boá thí, thì ñoái vôùi Phaät thaân chaéc chaén seõ nhanh choùng ñöôïc hoaøn thaønh. Thaày Tu-boà-ñeà laïi coøn nghi ngôø hoûi: Neáu nhö ba thöù boá thí ñeàu khoâng coù gì coù theå ñaït ñöôïc, môùi laø nhaân thanh tònh, hieåu roõ caùc töôùng taùnh cuûa noù laø khoâng, laø quaû chôn thaät, thì ñoái vôùi ñôøi sau, coù ai seõ tin töôûng, öa thích, ñem khoâng khoâng maø noùi nhö coâ gaùi ñaù chaêng? Theá neân hoûi: Laïi coù chuùng sinh naøo ôû ñôøi vò lai, sau naêm möôi naêm, luùc phaùp saép dieät maát, nghe kinh naøy coù sinh thaät töôûng khoâng? Ñeå xua tan ngôø vöïc ñoù, kinh noùi: Naøy Tu-boà-ñeà! Chôù neân noùi theá, Sau naêm möôi naêm, laø ngöôøi soáng khoaûng traêm naêm, ñem chia laøm hai phaàn, naêm möôi naêm ñaàu, söùc giaùo hoùa coøn maïnh meõ, caøng veà sau seõ suy yeáu daàn. Sau khi Phaät nhaäp Nieát-baøn, thì goïi laø ñôøi vò lai. Khi ñoù, laø luùc chaùnh phaùp saép heát, söùc giaùo hoùa yeáu daàn, neân môùi noùi laø sau naêm möôi naêm. Boà-taùt Ma Ha Taùt nghóa ñoù laø gì? Laø Boà-taùt coù quyeát taâm, höôùng ñeán quaû Boà-ñeà vaø Ma Ha Taùt laø nguyeän laøm lôïi ích cho taát caû chuùng sinh. Theá baøo goïi laø ngöôøi coù Thi la? Laø ôû ñôøi quaù khöù, gaëp voâ löôïng chö Phaät ñeàu ñeán cuùng döôøng. Cuùng döôøng coù ba thöù: Moät laø haàu haï ôû beân caïnh; Hai laø cung phuïng caùc thöù caàn thieát luoân saün saøng vaø ñaày ñuû; Ba laø hoûi han, thöøa haønh caùc phaùp yeáu ñeå coù theå giöõ gìn, baûo hoä lôøi raên daïy neân goïi laø Thi la. Cuõng goïi laø luoân giöõ gìn, thaät toát saùu caên. Coù ba thöù Thi la: Moät laø Thi-la lìa boû, töùc laø lìa boû möôøi nghieäp aùc. Hai laø Thi-la luoân laøm, töùc laø luoân tu haønh caùc haïnh nghieäp cuûa ñaïo Boà Ñeà. Ba laø Thi la höôùng ñeán Ñeä nhaát nghóa. Theá naøo goïi laø ngöôøi coù coâng ñöùc? Töùc laø ngöôøi gieo troàng ba thieän caên nhö: khoâng tham vv..., thöïc thaø, ngay thaúng dòu daøng vaø trí tueä, töø bi vv.., ñoù goïi laø coâng ñöùc. Theá naøo goïi laø ngöôøi coù trí tueä? Töùc laø hieåu roõ Sinh vaø Phaùp, (chuùng sinh vaø phaùp) hai thöù ñeàu voâ ngaõ. Neân hieåu bieát nhö theá ñeåø lìa boû taùm töôûng cuûa Sinh vaø Phaùp. Moãi loaïi coù boán thöù töôûng. Lìa Sinh töôûng. Kinh noùi: “Theá neân, caùc Boà-taùt khoâng coù ngaõ töôûng, khoâng coù töôûng chuùng sinh, khoâng coù töôûng thoï maïng, khoâng coù töôûng thuû giaû”. Ñaây coù nghóa gì? Coù duïng veà chuû teå, thì goïi laø Ngaõ. Xeùt kyõ, seõ thaáy roõ caùc uaån khoâng coù theå töôùng rieâng, neân khoâng coù Ngaõ töôûng

an truù ôû thöôøng taùnh goïi laø chuùng sinh. Caùc uaån laø voâ thöôøng, lieân tuïc bieán ñoåi, chuyeån dôøi; khoâng coù moät phaùp naøo coù taùnh yeân truï. Cho neân, khoâng coù töôûng chuùng sinh. Nhö coù kinh noùi: “Caùc oâng thaáy roõ trong töøng saùt na, ñeàu coù ñuû sinh, giaø vaø cheát, neân khoâng coù töôûng maïng. Caùc uaån luoân tuaàn hoaøn, nhaän chòu caûnh soáng trong caùc coõi khaùc nhau neân goïi laø Thuû giaû (chuû theå nhaän laáy) trong ñoù khoâng coù ngöôøi naøo coù theå giöõ laáy caùc coõi, maø phaûi boû caùc uaån cuûa ñôøi hieän taïi, ñeå nhaän laáy

caùc uaån ôû ñôøi sau, cuõng nhö boû aùo cuõ vaø maëc aùo môùi vaøo. Tuy nhieân, nöông vaøo Tuïc ñeá, ví nhö do nôi chaát, maø coù hình töôïng, chaát khoâng ñeán vôùi hình töôïng; nhöng vaãn coù hình töôïng hieän ra. Do coù uaån ñôøi tröôùc môùi coù caùc uaån ôû ñôøi sau, noái tieáp sinh ra maõi. Caùi tröôùc chaúng tröïc tieáp ñeán vôùi caùi sau, nhöng caùi sau vaãn coù söï tieáp tuïc. Theá neân caùc Boà-taùt khoâng coù töôûng thuû giaû. Ñaáy goïi laø hieåu roõ Sinh laø taùnh voâ ngaõ. Lìa caùc töôûng Phaùp (töôûng veà phaùp), kinh noùi: "Khoâng coù töôûng phaùp töôûng, cuõng khoâng töôûng phi phaùp; khoâng töôûng cuõng khoâng phi töôûng". Ñaây laø sao? Vì phaùp Ñeä nhaát nghóa voán xöa nay khoâng sinh, cho neân khoâng coù töôûng phaùp. Vì chaúng coù sinh cho neân cuõng chaúng coù dieät, do vaäy cuõng khoâng coù töôûng phi phaùp. Khi ñaõ phaân bieät maø lìa phaùp vaø phi phaùp roài, neân goïi laø khoâng coù töôûng. Caùc khoâng töôûng noùi ñaây, laø ñeå chæ roõ caùi khoâng coù töôûng; chöù chaúng phaûi coù phaùp maø goïi laø phi töôûng (chaúng phaûi töôûng). Laïi nöõa, Ñeä nhaát nghóa laø lìa taát caû töôûng, nhöng tuøy thuaän caùch noùi naêng ôû theá gian, neân noùi laø coù töôûng. Theá neân caùc Boà-taùt cuõng chaúng phaûi laø khoâng coù töôûng. Ñaáy goïi laø hieåu roõ tính cuûa Phaùp laø voâ ngaõ. Vì sao chæ noùi coù Thi la trì giôùi, gieo troàng caùc caên laønh, maø coù theå khôûi loøng tin saâu xa vaøo trí tueä, thaáy roõ phaùp chôn thöïc vaø phaùt sinh thaät töôûng? Vì Thi la (giôùi) goàm thaâu heát thaûy taát caû caùc coâng ñöùc. Laïi do nghóa naøo maø noùi: Vôùi tri kieán khieán cho caùc Boà-taùt coù loøng haêng haùi maïnh meõ? Keû aáy baûo: "Toâi nay ñaõ tin hieåu ñöôïc Tri kieán cuûa Nhö Lai, neân coù theå chuyeân caàn tu haønh caùc phaùp laønh". Taïi sao laïi noùi caû hai thöù Bieát vaø Thaáy (tri kieán)? Laø vì muoán noùi roõ veà Nhaát Thieát Trí. Nghóa laø sao? -Vì vôùi Nhaát Thieát Trí, thì ñoái vôùi moïi caûnh giôùi töi nhieân hieän ra roõ raøng tröôùc maét vaø bieát lieàn, khoâng nhö caùi trí bieát thöôøng, laø phaûi so saùnh, thaáy khoùi môùi bieát laø coù löûa, neân khoâng theå thaáu suoát ñöôïc söï khaùc nhau cuûa caùc töôùng. Noù cuõng khoâng phaûi nhö maét thòt, chæ thaáy ñöôïc nhöõng vaät to lôùn gaàn guõi, coøn nhöõng chöôùng ngaïi vi teá hoaëc vieäc ôû xa xoâi thì khoâng theå naøo bieát ñöôïc, chæ coù caùch noùi theo vieäc hoaëc noùi nhö vaäy.

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 563

Neáu caùc Boà-taùt khôûi leân caùc töôûng Ngaõ vaø caùc töôûng Phaùp, thì coù loãi laàm gì? Vì noù seõ laø nguyeân nhaân sinh ra caùc chaáp ngaõ v.v... Vì sao caùc töôûng ngaõ v.v... sinh ra caùc chaáp ngaõ v.v...? Vì neáu sinh ra caùc chaáp naøy thì töùc laø coù caùc töôûng aáy. Theá naøo laø caùc töôûng phaùp v.v...sinh ra caùc chaáp ngaõ v.v...? Vì ngaõ vaø ngaõ sôû trong uaån khôûi leân caùc töôûng phaùp vaø töôûng phi phaùp, chaúng phaûi laø caùi voâ ngaõ cuûa caây ñaù v.v.... Kinh noùi: "Chaúng neân giöõ phaùp, chaúng neân giöõ phi phaùp" - Ñoù laø nghóa gì? Töùc laø phaûi lìa boû caû hai beân, phaùp vaø phi phaùp. Vì phaùp coù ñuû taùnh töôùng coøn khoâng neân giöõ, huoáng laø phi phaùp, voán khoâng coù taùnh töôùng. Coøn veà "khoâng phaân bieät", laø thieän nhö phaùp maø coøn chaúng giöõ, huoáng laø baát

thieän phi phaùp? Hoaëc nghó: Baát thieän thì khoâng neân giöõ, taïi sao laïi chaúng giöõ phaùp thieän? Neáu phaùp thieän cuõng chaúng giöõ thì taïi sao Phaät phaûi traûi qua ba voâ soá kieáp, chöùa nhoùm caùc tö löông? Theá neân, kinh noùi: “Vì nghóa ñoù, neân Nhö Lai thöôøng noùi: Thí duï nhö chieác beø. Noùi phaùp coøn phaûi boû, huoáng laø phi phaùp”. Nghóa theá naøo? Töùc laø muoán sang soâng tröôùc neân giöõ laáy thuyeàn beø, khi ñaõ ñeán bôø kia roài thì phaûi boû beø maø ñi. Theá Toân cuõng theá, muoán ñoä caùc ngu khoå kia thì phaûi möôïn nhôø thuyeàn beø laø tö löông phöôùc ñöùc, ñeå vöôït qua taát caû quaû khoå, leân bôø Nieát-baøn, caùi nhaân vui coøn phaûi lìa boû, huoáng laø nhaân khoå. Nhö kinh Töôïng Hieáp noùi: Neáu ra khoûi sinh töû, chöùng vaøo caûnh giôùi Nieát-baøn, thì moïi nhaân phaùp, phi phaùp quaû aùi, phi aùi thaûy ñeàu boû. Laïi coù nghi: Neáu khi chöùng quaû maø phaùp vaø phi phaùp ñeàu xaû boû, thì vì sao Nhö Lai, laïi duøng moät nieäm töông öng vôùi Chaùnh trí, hieän giaùc ngoä caùc phaùp, maø noùi phaùp coù phaùp? Ñeå giaûi nghi ngôø naøy, neân kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai coù chöùng ñöôïc Voâ Thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc khoâng? Nhö Lai coù noùi phaùp khoâng? v.v...” Laø coù yù noùi nghóa gì? Ñaây laø chæ roõ Theá Toân ñaõ chöùng caùi chôn thaät laø khoâng coù phaùp naøo coù theå giöõ laáy. Noùi caùc phaùp, ñaáy laø tuøy thuaän theo theá tuïc maø noùi, khoâng phaûi laø Ñeä nhaát nghóa. Neáu phaùp vaø phi phaùp ñeàu khoâng coù gì coù theå giöõ laáy, töùc laø döïa vaøo Tuïc ñeá maø noùi, teân Boà ñeà cuõng chaúng phaûi laø vaät thaät. Nhö ñaõ noùi ôû Ñaïi Phaïm thieân, chö Phaät Nhö Lai chöùng Boà ñeà, goïi ñoù laø khoâng choã chöùng ñaéc. Neáu khoâng choã chöùng ñaéc, taïi sao Nhö Lai coù caùc vieäc ñaõ laøm? AÁy laø vì boån nguyeän cuûa Nhö Lai. Moïi luùc moïi nôi ñeàu laøm lôïi ích cho quaàn sinh. Khi Ta ñaõ thaønh Chaùnh giaùc thì lìa caùc phaân bieät, khoâng

coøn khôûi nieäm nöõa, cho ñeán caùc chuùng sinh vaãn coøn trong Sinh Töû thì tuøy theo chuûng loaïi, söï öa thích chaúng gioáng nhau, hình daïng, tieáng noùi maø öùng hieän khaùc nhau. Nhöng ñoái vôùi caùc phaùp taùnh, ñeàu khoâng coù gì coù theå ñöôïc. Ñoù laø chöùng ñöôïc Boà ñeà, cuõng goïi laø phaùp thaân. Phaùp thaân Boà Ñeà laø khoâng coù gì coù theå ñöôïc. Tuy khoâng khôûi nieäm, nhöng vì caùc nguyeän löïc vaãn nhö xöa, neân coù voâ bieân saéc maøu, daùng veû, trang nghieâm cho thaân Ngaøi vaø bieán hieän ñi khaép möôøi phöông coõi nöôùc, vaãn khoâng chöôùng ngaïi. Heã ai coù thaáynghe, ñeàu ñöôïc lôïi ích lôùn. Toân giaû Tu-boà-ñeà, vì nhôø phaùp Boà Ñeà voâ sinh, neân ñaõ ngaàm yù ñaùp: Khoâng coù moät chuùt phaùp naøo maø Nhö Lai ñöôïc caû, chaúng phaûi vì voâ sinh maø khoâng chöùng quaû hieän tieàn, nhö kinh ñaõ noùi: Phaùp cuûa Nhö Lai noùi ñeàu khoâng theå giöõ laáy, cuõng khoâng theå noùi chaúng phaûi phaùp cuõng chaúng phaûi phi phaùp. Nghóa laø sao? “Voâ sinh” laø chaúng phaûi phaùp, cuõng chaúng phaûi phi phaùp. Phaùp vaø phi phaùp ñeàu laø ñoái töôïng cuûa phaân bieät caû. “Chaúng theå giöõ laáy, chaúng theå noùi”, laø khoâng theå laáy vaø noùi ñöôïc, vì ñaõ chöùng caùi khoâng co gì co theå ñöôïc. Nhö kinh noùi: “Nhôø töôùng Voâ vi maø goïi teân laø

Thaùnh nhaân". Voâ vi coù nghóa laø khoâng coù gì coù theå ñöôïc. "Töôùng voâ vi" coù nghóa laø töï taùnh cuûa khoâng coù gì coù theå "Thaùnh nhaân", laø ngöôøi thaáy nghóa chôn thaät. Thaày Tu-boà-ñeà laïi nghó: Nhôø coù Thi la (trì giôùi), maø sinh loøng tin saâu saéc vaøo kinh naøy, thì phöôùc aáy ñöôïc bao nhieâu? Theá cho neân seõ roäng noùi veà oai löïc cuûa söï thoï trì phaùp. Kinh noùi: "Naøy Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Neáu laáy baûy baùu ñaày khaép trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi ñem boá thí ... cho ñeán vì ngöôøi khaùc maø dieãn noùi v.v...!" "Vì ngöôøi khaùc giaûng noùi", laø ñoái vôùi hai ñeá, coù caùi coù theå ñaït ñöôïc vaø khoâng coù gæ coù theå ñaït ñöôïc. Ñem chaùnh lyù vaø phaùp thieän, maø giaûng noùi khoâng ñieân ñaûo, sai laàm; thì phöôùc naøy hôn phöôùc boá thí tröôùc". Coøn voâ löôïng A taêng kyø, töùc laø söï suy löôøng cuûa taâm trí, khi khoâng theå tính löôøng ñöôïc. Caû saùu möôi ñôn vò tính, cuõng khoâng theå naøo baèng ñöôïc moät A taêng kyø vaäy. "Tu phöôùc ñöùc, töùc chaúng phaûi tuï phöôùc ñöùc", nghóa laø soá cuûa caûi chaâu baùu ñem cho tuy nhieàu, nhöng so vôùi phöôùc trì kinh thì quaù ít. Phöôùc trì kinh maø ñöôïc coù nhieàu, laø do hai thöù (moân) taïo neân, ñoù laø giaùo vaø lyù. Giaùo laø gì? Nhö coù kinh noùi: Trong caùc phaùp boá thí, Phaùp thí laø cao quí nhaát. Nay boá thí chaâu baùu, thì chæ thuoäc Taøi thí. Coøn Lyù laø sao? Nghóa laø: Taøi thí thì coù ñöôïc quaû baùo giaøu sang,

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 565

nhöng vaãn coøn ôû trong sinh töû, bò voâ thöôøng phaù hoaïi. Coøn Phaùp thí, coù theå taïo neân caùc coâng ñöùc roát raùo, döùt taát caû nhaân khoå cuûa sinh töû. Nhö Kinh noùi: "Ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc töø kinh naøy maø ra, chö Phaät Nhö Lai cuõng töø kinh naøy maø sinh". Theá naøo laø xuaát vaø sinh? Töùc laø y theo phaùp moân naøy, maø taâm khoâng coù gì coù theå ñöôïc ñeå chöùng dieäu lyù Boà ñeà Voâ sinh. Coøn noùi nghóa caùc phaùp khoâng sinh, töùc laø noùi veà luaät nghi (giôùi luaät), vì töø ñoù maø sinh ra voâ soá thaân phöôùc ñöùc. Do coù thaân töôùng luaät nghi; caùc haïnh nghieäp veïn toaøn, seõ sinh ra Hoùa thaân Phaät. Vaû laïi, do nghóa naøo? töùc laø boá thí chæ ñöôïc quaû vò coù nhieàu tieàn cuûa. Vì ñoù chaúng phaûi laø nhaân cuûa chö Phaät. Kinh noùi: "Phaät phaùp ñoù, töùc chaúng phaûi Phaät phaùp, aáy goïi laø Phaät phaùp" Nghóa aáy laø sao? Theå taùnh caùc phaùp laø roãng khoâng, khoâng coù gì laø coù. Ñaáy laø laøm saùng toû Phaùp thaân Phaät. Ngöôøi thaáy coù laø chöa ngoä phaùp. Nöông theo maät yù naøy maø noùi laø chaúng phaûi Phaät phaùp. Neáu bieát ñöôïc phaùp laø khoâng coù töï taùnh, giaùc ngoä ñoù goïi laø Phaät, thì phaùp naøy Phaät coù ngöôøi khaùc khoâng coù, ñoù laø Phaät phaùp. Do thoï trì chaùnh phaùp, hieåu ñöôïc phaùp khoâng coù töï taùnh, maø thöïc haønh Taøi thí, neáu cuõng nhö theá maø laøm vieäc Phaùp thí thì phöôùc seõ raát nhieàu. Ñoù laø nghóa naøy vaäy. Laïi coù nghi: Neáu taùnh cuûa phaùp sôû chöùng laø khoâng coù, thì boán Thaùnh quaû laøm sao maø thaønh? Chaúng thaáy trong theá gian naøy, khoâng coù vaät maø coù quaû bao giôø! Ñeå deïp nghi naøy, kinh noùi: "Naøy Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Ngöôøi Tu-ñaø-hoaøn coù nghó laø mình ñöôïc quaû Tu-ñaø- hoaøn khoâng? Tu-boà-ñeà thöa khoâng, Baïch Theá Toân!

v.v…” Vì sao goïi laø Tu-ñaø-hoaøn? Vì ñöôïc vaøo doøng “Voâ ñaéc. Theá naøo laø Voâ ñaéc? Töùc laø ñoái vôùi saéc v.v.. cho ñeán caùc caûnh, ñeàu khoâng thuû ñaéc. Ñaït möôøi laêm nieäm, laø vò Kieán ñaïo. Nhaân ñaây höôùng ñeán quaû, neân goïi laø Höôùng (Tu-ñaø-hoaøn Höôùng). Ñeán nieäm thöù möôøi saùu thì noùi laø truï quaû. Ngöôøi vaø Trôøi, hai loaïi khaùc nhau, coøn baûy laàn sinh trôû laï hai nôi naøy. Vì sao coøn baûy laàn sinh? Vì coøn soùt baûy keát chöa tröø. Baûy Keát laø gì? Laø tham duïc, saân giaän, aùi saéc, aùi voâ saéc, traïo cöû, maïn vaø voâ minh. Töø ñaây laïi ñoaïn caùc hoaëc do Tu ñaïo trong Duïc giôùi cho ñeán phaåm thöù naêm, thì goïi laø Tö-ñaø-haøm Höôùng. Trong ñaáy coù noùi hai thöù Gia gia, töùc laø Trôøi vaø Ngöôøi. Trôøi gia gia, töùc laø ôû coõi Trôøi, hoaëc moät coõi, hoaëc hai, ba coõi. Sau ñoù, löu chuyeån ñoåi dôøi maø nhaäp Nieát-baøn. Coøn Nhaân gia gia, töùc laø ôû coõi Ngöôøi, hoaëc ôû chaâu naøy hay caùc chaâu khaùc. Caùc caûnh soáng naøy, löu chuyeån nhaäp Nieát-baøn. Heát phaåm thöù saùu goïi laø truï ôû quaû naøy,

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 566

vaø coøn moät laàn sinh trôû laïi ôû coõi theá gian. Nhö theá, laàn löôït döùt heát hai phaåm vaø moät kieáp nöõa, laøm giaùn ñoaïn, roài nhaäp Nieát-baøn. Ñaây goïi laø A-na-haøm Höôùng. Khi lìa haún chín phaåm, goïi laø truï ôû quaû naøy vaø khoâng coøn sinh laïi coõi duïc giôùi nöõa. Nhö theá, laïi döùt heát caùi duïc ôû baäc sô thieàn, cho ñeán phaåm thöù chín ñoaïn voâ giaùn cuûa Höõu Ñaûnh, khi ñoù, taát caû ñeàu goïi laø A-la-haùn Höôùng. Ñaïo Voâ giaùn ôû ñaây, cuõng goïi laø Ñònh Kim Cang Duï. Vì coù theå döùt haún caùc hoaëc, tuøy mieân vaø ñaït ñeán ñaïo giaûi thoaùt, neân goïi laø Taän trí, cuøng vôùi quaû laäu taän ñöôïc sinh ra ngay luùc aáy. Nhö theá goïi laø truï quaû A-la-haùn. ÔÛ quaû vò, naøy öng laøm lôïi ích cho mình vaø ngöôøi khaùc, do ñoù, ñöôïc taát caû nhöõng keû coøn tham lam meâ ñaém quaû baùo ñeán cuùng döôøng. Nhö theá, laø caû boán baäc naøy, ñeàu khoâng nghó mình ñaõ ñöôïc chöùng quaû. Vì sao? Vì khi chöùng, thì khoâng coù gì laø chöùng ñöôïc… Nhö kinh noùi: “Thaät khoâng coù phaùp naøo, goïi laø Tu-ñaø-hoaøn, cho ñeán thaät khoâng coù phaùp naøo goïi laø A-la-haùn”. Vì sao khoâng muoán coù yù nghó, ñöôïc chöùng quaû vaäy? - Vì neáu yù nieäm aáy sinh ra laø coù chaáp laáy ngaõ. Ngöôøi lìa boû thaân kieán thì khoâng coù chaáp aáy. Theá cho neân, tröôùc ñaõ noùi, nhôø töôùng Voâ vi maø goïi teân laø Thaùnh nhaân. Töôùng voâ vi coù nghóa laø töôùng cuûa taùnh khoâng. Tröôûng laõo Tu-boà-ñeà noùi mình khoâng coù yù nghó laø ñaõ chöùng ñaéc. Tröôûng laõo noùi: “Nhö Lai noùi con ñaõ ñöôïc haïnh Voâ traùnh ñeä nhaát, vaø con laø A-la-haùn ly duïc, nhöng con chaúng nghó nhö theá bao giôø v.v... Noùi vaäy nghóa laø gì? Neáu Toân giaû Tu-boà-ñeà tu haïnh Voâ traùnh, chaúng ngoä ñöôïc lyù töùc khoâng, vì sao Nhö Lai laïi khen laø ñeä nhaát? Noùi ñeä nhaát, yù noùi laø ñaõ ngoä Lyù töùc khoâng vaäy. Nhö kinh noùi: “Vì Tu-boà-ñeà thaät söï khoâng coù gì laø thöïc haønh caû. Traùnh laø sao? Ñoù töùc laø phieàn naõo. Lìa phieàn naõo, goïi laø Ñònh Voâ traùnh. Thaày Tu-boà-ñeà truï ôû ñònh naày, caùc chöôùng vaø traùnh ñeàu khoâng coù. Theo theá tuïc maø noùi, thì haïnh Voâ traùnh laø haïnh khoâng tranh giaønh, tranh caõi cuøng ai. Laïi coù nghi: Neáu haøng Döï löu, chaúng

chöùng ñöôïc quaû cuûa mình, thì taïi sao laïi noùi: Theá Toân gaëp Phaät Nhieân Ñaêng ñöôïc Voâ sinh nhaãn? Ñeå deïp nghi naøy, kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Nhö Lai thuôû xöa, ôû choã Phaät Nhieân Ñaêng, ñoái vôùi phaùp, coù phaùp naøo coù theå giöõ laáy khoâng? Thaày Tu-boà-ñeà ñaùp: Thöa khoâng, Baïch Theá Toân!” Ñaây chæ roõ nghóa gì? Töùc muoán noùi, ngaøy xöa khi gaëp Phaät Nhieân Ñaêng, thì Phaät ñaõ chöùng ngoä voâ sinh, neân khoâng coù phaùp naøo, coù theå giöõ laáy. Noùi ñaõ ñöôïc Nhaãn voâ sinh, töùc laø vì Tuïc ñeá. Nhö noùi chöùng ñöôïc quaû Boà ñeà, töùc laø quaû khoâng coù gì coù theå ñöôïc. Laïi coù kinh noùi: Naøy Boà-taùt Vaên Thuø Sö Lôïi! Ta ngoài ôû ñaïo traøng

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 567

ñaây, töø khoâng thuû ñaéc maø khôûi leân ñaïo traøng Kim Cang naøy. Kinh coøn noùi: Caùc phaùp Ta coù ñeàu khoâng theå ñaït ñöôïc, keå caû Thanh vaên, Ñoäc Giaùc cho ñeán Nhö Lai. Hoaëc noùi: “Ngoân ngöõ khoâng theå giöõ laáy phaùp chöùng ñaéc, chaúng phaûi trí, thì khoâng theå giöõ laáy” Caâu noùi naøy traùi yù kinh? Vì kinh noùi: “Ñeä nhaát nghóa, cuõng khoâng phaûi laø choå vaän haønh cuûa trí huoáng laø vaên töï chöõ nghóa. Laïi nöõa, caûnh bieát ñöôïc (sôû tri) cuûa trí, goïi laø caûnh sôû thuyeân, töùc giaùo phaùp. Ñaây laø hai loaïi khaùc nhau. Sôû chöùng cuûa trí, thì danh töï voán chaúng theå vaän haønh, thì nghóa gì caàn noùi: “Chaúng neân giöõ laáy”. Ñaây hoaëc laø noùi quaù giaûn löôïc, neân caàn phaûi noùi cho ñaày ñuû, töùc laø caû caùc phaàn cuûa thaân theå v.v... cuõng khoâng theå giöõ laáy. Laïi trong caùc kinh khaùc, Theá Toân töï giaûi thích: “ÔÛ choã Phaät Nhieân Ñaêng, Ta ñaït ñöôïc Voâ sinh trí, neân ñoái vôùi phaùp, chaúng coù chaáp laáy”. - Nhö kinh aáy coù noùi: Naøy Haûi Hueä! Neân bieát: Coù boán thöù Boà-taùt; ñoù laø Boà-taùt môùi phaùt taâm, Boà-taùt tu haønh, Boà-taùt chaúng thoái chuyeån vaø Boà-taùt Nhaát sinh boå xöù. Trong ñoù, Boà-taùt môùi phaùt taâm coøn thaáy saéc töôùng cuûa Nhö Lai. Boà-taùt tu haønh coøn thaáy coâng ñöùc thaønh töïu cuûa Nhö Lai. Boà-taùt baát thoái chuyeån coøn thaáy ñöôïc phaùp thaân cuûa Nhö Lai. Naøy Haûi Hueä! Coøn Boà-taùt Nhaát sinh boå xöù thì chaúng thaáy saéc töôùng, khoâng thaáy coâng ñöùc thaønh töïu, khoâng thaáy phaùp thaân. Vì sao? Vì Boà-taùt ñoù ñaõ duøng Tueä nhaõn thanh tònh maø quaùn saùt. Nöông vaøo trí tueä thanh tònh maø truï, nöông vaøo trí tueä thanh tònh maø tu caùc haïnh. Trí tueä thanh tònh laø khoâng coù gì vaän haønh, chaúng phaùp hyù luaän, khoâng coøn caùc söï thaáy aáy (kieán chaáp). Vì sao theá? Vì thaáy vaø chaúng thaáy laø hai phía. Neáu lìa caû hai beân naøy thì laø thaáy Phaät. Neáu thaáy ñöôïc Phaät, töùc laø thaáy ñöôïc töï thaân cuûa mình. Thaáy thaân thanh tònh thì thaáy Phaät thanh tònh. Thaáy Phaät thanh tònh, laø thaáy taát caû phaùp thaûy ñeàu thanh tònh. Trong ñoù, trí thaáy thanh tònh, cuõng phaûi thanh tònh nöõa, thì ñoù goïi laø thaáy Phaät. Naøy Haûi Hueä! ÔÛ choã Phaät Nhieân Ñaêng. Ta thaáy nhö theá, neân ñöôïc Nhaãn Voâ Sinh, chöùng lyù Voâ ñaéc, Voâ sôû ñaéc. Ngay luùc aáy, Ta bay vuùt leân khoaûng khoâng, cao ñeán baûy caây Ña-la, Trí Nhaát Thieát Trí ñeàu saùng rôõ, hieåu bieát khaép taát caû. Khi ñoù, moïi loaïi thaáy ñeàu döùt heát, vöôït leân treân moïi phaân bieät; nhö phaân bieät veà khaùc nhau, phaân bieät veà

bieán khaép, chaúng truï vaøo caûnh giôùi cuûa taát caû thöùc, ñaït ñöôïc saùu vaïn phaùp Tam Muoäi. Ñöùc Phaät Nhieân Ñaêng lieàn thoï kyù cho Ta: “ÔÛ ñôøi vò lai, oâng seõ ñöôïc thaønh Phaät hieäu laø Thích Ca Maâu Ni.” Tieáng (lôøi) thoï kyù aáy chaúng ñeán tai ta, cuõng chaúng phaûi ñoù laø söï hieåu bieát cuûa caùc trí khaùc, laïi cuõng khoâng phaûi luùc aáy ta meâ môø hoà ñoà chaúng bieát chi... Song, roõ raøng

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 568

luùc naøy laø khoâng coù gì laø ñöôïc caû, maø cuõng khoâng coù yù töôûng gì veà Phaät, khoâng coù töôûng veà ta, khoâng coù töôûng veà söï thoï kyù vaø lôøi thoï kyù, cho ñeán noùi roäng... Noùi “khoâng töôûng”, ñoù laø chæ baøy söï chöùng trí, khoâng coù gì coù theå giöõ laáy. “Töôûng”, töùc laø caùc taâm phaùp, chöù chaúng phaûi lôøi noùi. Neân bieát, ñaây laø noùi caùc caûnh cuûa trí. Theá neân, noùi duøng Tueä nhaõn thanh tònh maø quaùn saùt laø vaäy. Coøn veà “Voâ sinh nhaãn”, töùc laø taâm phaùp, chaúng phaûi laø phaùp ngoân thuyeát. Laïi nöõa, chöùng caùi voâ ñaéc, Voâ sôû ñaéc, laø vì vôùi caùc phaùp, taùnh laø khoâng, khoâng theå chaáp laáy ñöôïc, caùi lyù “khoâng ñöôïc” ôû ñaây laïi coøn coù theå ñöôïc sao? Ñeàu khoâng coù gì laø ñöôïc caû, thì leõ naøo trí coù theå giöõ laáy! Vaû laïi, ñaõ ñoaïn döùt caùc loaïi thaáy, vöôït leân treân moïi thaáy phaân bieät, moïi phaùp trí phaân bieät chaúng phaûi ngoân thuyeát. Laïi nöõa, chaúng truï vaøo caûnh giôùi cuûa taát caû thöùc, cuõng khoâng noùi, khoâng truï vaøo caûnh cuûa taát caû ngöõ ngoân, khoâng coù caùi gì coù theå giöõ laáy laø caûnh giôùi cuûa trí. Vaäy taïi sao caùc sö khaùc laïi nhaát ñònh baûo, ñoù laø lôøi khuyeân ngaên? Laïi coù nghi: - Neáu trí cuõng khoâng theå giöõ laáy caùc phaùp cuûa chö Phaät, thì laøm theá naøo, caùc Boà-taùt duøng ñöôïc trí ñeå giöõ laáy caùc coâng ñöùc cuûa coõi Phaät, ñeå phaùt khôûi theä nguyeän? Ñeå tröø nghi naøy, kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt noùi laø mình coù thaønh töïu trang nghieâm coõi Phaät, thì ngöôøi aáy chaúng noùi thöïc v.v... Caùc thöù vaät duïng, chaâu baùu, ñeïp ñeõ, kyø laï, laøm vui loøng ngöôøi, goïi laø trang nghieâm, noù coù theå töôùng maøu saéc; tính chaát, v.v.. Ñoái vôùi Ñeä nhaát nghóa thì khoâng theå coù ñöôïc. Cho neân noùi “chaúng phaûi laø trang nghieâm”. Maø theo Tuïc ñeá, duøng trí thaønh töïu “goïi ñoù laø trang nghieâm”.“Boà-taùt neân nhö theá maø khoâng sinh”, töùc laø ñaõ coù taâm truï vaøo ñoù, cho laø mình ñaõ laøm, mình ñaõ thaønh töïu... caùc truï taâm nhö theá, khoâng neân khôûi leân. “Chaúng neân truï vaøo saéc, thanh v.v... maø sinh taâm”; töùc laø ñoái vôùi saéc, thanh v.v...thì ñöøng neân mong caàu quaû baùo cuûa noù. “Neân khoâng coù gì truù vaøo maø sinh taâm”, laø vì trí thaønh töïu maø chaúng truï. Neân sinh taâm nhö theá. Laïi coù nghi: Neáu chaúng giöõ laáy taát caû phaùp, thì laøm sao chö Phaät laïi giöõ laáy thaân töï taïi ñaày khaép moïi nôi? Ñeå deïp nghi naøy, kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Neáu nhö coù ngöôøi, thaân lôùn nhö nuùi chuùa Tu-di v.v... Duï naøy, trình baøy söï gioáng nhau veà thaân töï taïi. Nghóa noù laø theá naøo? Töùc laø nuùi Tu-di kia, laø do caùc löïc coäng nghieäp taïo neân, tuy khoâng coù phaân bieät, nhöng vaãn coù hình theå raát to lôùn. Nhö Lai cuõng vaäy, traûi qua voâ löôïng kieáp, tu caùc haïnh nghieäp phöôùc ñöùc,

daãu coù ñöôïc thaân to lôùn, nhöng khoâng phaûi do phaân bieät maø coù.

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 569

Laïi hoûi: Taïi sao Nhö Lai laïi ñoàng vôùi söï khoâng phaân bieät cuûa nuùi Tu-di? Theo Ñeä nhaát nghóa thì nuùi vaø saéc thaân khoâng coù theå taùnh, vaø hình töôùng aáy ñeàu laø höõu vi caû. Nhö kinh noùi: "Vì sao? Vì Phaät noùi chaúng phaûi thaân, aáy töùc laø thaân", töùc chaúng phaûi goïi caùi coù thaân ñoù, baûo laø thaân to lôùn. Tieáp, vì chæ roõ vieäc thoï trì chaùnh phaùp seõ ñöôïc nhieàu phöôùc, neân ôû ñaây noùi laïi thí duï. Kinh noùi: "Nhö trong soâng Haèng, coù bao nhieâu caùt, vaø coù bao nhieâu soâng Haèng, baèng soá caùt aáy. Thaày nghó sao? Soá caùt trong taát caû caùc soâng Haèng aáy coù nhieàu khoâng? v.v..." Duï veà caùi lôùn hôn naøy, taïi sao khoâng neâu ra tröôùc? Laø vì, caùc chuùng phaøm phu, chöa thaáy ñöôïc phaùp chôn thöïc, cho neân phaûi noùi nhieàu, noùi roäng, cho nhöõng keû chöa sinh loøng tin hieåu, daàn daàn nghe bieát vaø hieåu, roài môùi sinh loøng tin töôûng. Tieáp noùi do thoï trì kinh maø coù nhieàu phöôùc, laø do möôøi ba thöù nhaân duyeân maø ñöôïc thaønh töïu. Ñoù laø: 1. Nôi choán trì kinh ñöôïc toân quí . 2. Ngöôøi trì kinh ñöôïc toân kính. 3. Nhaân laø quí hôn taát caû. 4. Nghóa cuûa noù cao toät nhaát. 5. Laø vöôït hôn nhieàu vieäc boá thí trong ngoaøi (noäi taøi, ngoaïi taøi). 6. Laø hôn nhaân veà saéc töôùng cuûa Phaät. 7. Laø hôn phöôùc boá thí thaân maïng (noäi taøi). 8. Gioáng nhö Phaät ra ñôøi. 9. Laø hieám ñöôïc tin hieåu. 10. Laø khoù coù ngöôøi tu haønh. 11. Laø Tín tu thì ñöôïc quaû lôùn. 12. Laø söï tin hieåu thaønh töïu. 13. Laø oai löïc cao toät... Vì sao ñöùc Theá Toân aân caàn noùi caùc töôùng nhaân ñoù? Laø vì caùc chuùng sinh, thöôøng ham boá thí tieàn cuûa, ñeå mong ñöôïc quaû baùo giaøu sang maø chaúng thoï trì chaùnh phaùp, ñeå ñoaïn döùt caùc nhaân khoå. "Veà nôi choã ñöôïc toân quí", kinh coù noùi: Naøy Tu-boà-ñeà! ÔÛ nhöõng nôi choán naøo, coù noùi giaûng phaùp moân naøy, duø chæ laø moät baøi tuïng coù boán caâu, neân bieát, choã ñoù, töùc laø Thaùp mieáu Phaät. Ngöôøi ñöôïc toân suøng quí kính, kinh noùi: "Phaûi bieát ngöôøi aáy, ñaõ thaønh töïu phaùp hieám coù cao quí nhaát." -"Nhaân quí hôn taát caû", kinh noùi: "Phaùp moân naøy, seõ goïi teân gì ... ñeán... goïi laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät vv..."

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 570

Nghóa naøy theá naøo? Vì chö Phaät, Boà-taùt nhôø phaùp moân Baùt-nhaõ Ba-la-maät aáy maø ñöôïc hieåu bieát söï cao toät hôn heát caû theá gian vaø xuaát theá gian. Nay phaùp moân naøy, cuõng daïy nhö theá. Laøm sao bieát ñöôïc? Nhö kinh noùi: "Töùc chaúng phaûi laø Ba-la-maät". Vaäy laø sao? Vì coâng ñöùc cuûa trí tueä Ba-la-maät thì khoâng theå suy löôøng ñöôïc. Laïi coøn, "chaúng phaûi laø Bæ Ngaïn (Ba-la-maät), nghóa laø phaùp trí cuûa ba coõi coù theå suy löôøng maø bieát, nhöng khoâng beàn chaéc, coøn boån taùnh cuûa Ñeä nhaát nghóa laø voâ sanh, neân môùi noùi chaúng phaûi laø Ba-la-maät. Nghóa aáy laø cao toät. Töùc laø nghóa lyù nhö theá, khoâng coøn nghóa naøo cao hôn nöõa. Nhö kinh noùi: "Naøy Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao?

Nhö Lai coù noùi phaùp khoâng?" Nghóa naøy theá naøo? Vì trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng coù phaùp naøo coù theå giöõ laáy ñöôïc. Theá neân Nhö Lai cuõng chaúng theå duøng vaên töï maø noùi, chæ coù phaân löôïng, goïi laø Boà Ñeà. Nhö coù kinh noùi: Veát chim bay qua baàu trôøi, laøm sao naém baét ñöôïc? Taùnh Boà Ñeà cuõng nhö theá. Noùi "Boà-taùt" laø hieåu bieát roõ raøng veà voâ ñaéc. Vöôït hôn taøi thí nhieàu", kinh noùi: Coù bao nhieâu buïi li ti trong caû ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, soá buïi li ti aáy coù nhieàu khoâng? v.v... Ñaáy laø neâu soá buïi li ti trong ñaïi thieân theá giôùi laø raát nhieàu, yù muoán ñoái chieáu, ñeå chæ roõ phöôùc thoï trì kinh, thì soá buïi li ti aáy, Nhö Lai noùi chaúng phaûi laø buïi li ti. Chaúng phaûi buïi li ti, töùc laø chæ roõ nghóa chaúng nhieàu. Neáu vì chaúng nhieàu, maø goïi chaúng phaûi laø buïi, thì taïi sao laïi coøn goïi laø buïi li ti? AÁy laø töï haïn ñònh moät phaàn soá buïi li ti cuûa moät ñaïi thieân. Vöôït hôn nhieàu vieäc boá thí noäi taøi. Kinh noùi: "Coù heát thaûy theá giôùi, Nhö Lai noùi chaúng phaûi laø Theá giôùi vv..." Trong ñaáy, theá giôùi laø chuùng sinh giôùi, moãi moãi chuùng sinh trong ñaïi thieân theá giôùi, trong töøng saùt-na, thôû ra hít vaøo soá buïi li ti cuõng laø nhieàu laém ... töùc chaúng phaûi theá giôùi v.v...laø nhö soá buïi li ti. Hôn nhôn veà saéc töôùng cuûa Phaät. Kinh noùi: Coù theå laáy ba möôi hai töôùng ñeïp ñeõ ñeå thaáy Nhö Lai khoâng? Ñieàu naøy muoán noùi nhöõng gì? Ñaáy laø chæ roõ phaùp thaân laáy voâ töôùng laøm theå. Nhö kinh noùi: "Ba möôi hai töôùng, töùc laø chaúng phaûi töôùng. Chaúng phaûi laø töôùng töùc chaúng phaûi laø töôùng cuûa phaùp thaân. Ñoù goïi laø töôùng, laø töôùng tröôïng phu cuûa saéc thaân Phaät. Caùc phöôùc thoï trì, laø nhôn cuûa phaùp thaân, chaúng phaûi laø nhaân cuûa caùc töôùng. Theá cho neân, phöôùc naøy raát cao caû vaø ñaëc bieät. "Phöôùc vöôït hôn caû noäi thí (boá thí nhaân maïng)", kinh noùi: Neáu coù ngöôøi thieän nam tín nöõ naøo, laáy Haèng sa soá thaân maïng, ñem ra boá thí ... ñeán ... phöôùc ñoù hôn phöôùc kia voâ löôïng A Taêng Kyø". Töùc laø caùi nhôn

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 571

cuûa taøi thí naøy, ñöôïc ñaùnh giaù nhö theá naøo ñaây! Ñaõ boû thaân maïng maø coøn nhö theá, huoáng laø chæ Boá thí ngoaïi taøi, ñoà vaät, tieàn baïc! Theá naøo goïi laø "gioáng nhö Phaät ra ñôøi?" Laø nhöõng keû phöôùc moûng, khoù gaëp Phaät ra ñôøi. Kinh naøy cuõng vaäy, ngöôøi ñöôïc tham döï nghe kinh naøy raát ít. Nhö kinh noùi: Baáy giôø, Thaày Tu-boà-ñeà, ñöôïc nghe phaùp moân naøy, neân sinh loøng tin hieåu saâu xa, lieàn buoàn khoùc, rôi leä, Toân giaû gaït leä, baïch Phaät: Thaät hieám coù! Thöa Theá Toân! v.v..." Thaày Tu-boà-ñeà laø baäc A-la-haùn, theo Phaät maø ñöôïc giaùc ngoä, vôùi chaùnh phaùp naøy, xöa nay coøn chöa ñöôïc nghe. Theá cho neân goïi laø hieám coù, gioáng nhö Phaät ra ñôøi. "Hieám coù ngöôøi tin hieåu" Kinh noùi: "Neáu coù ngöôøi ñöôïc nghe kinh naøy, maø sinh loøng thaät töôûng, phaûi bieát, ngöôøi ñoù ñaõ coù söï thaønh töïu raát cao toät vaø hieám coù". "Thaät töôûng", nghóa laø khi ñöôïc nghe phaùp moân naøy, ñoù môùi laø nhaân cho phöôùc ñöùc roäng lôùn voâ bieân, laïi cho ñoù laø thaät. Vaû laïi, vieäc ñöôïc nghe kinh naøy laø raát khoù, gioáng nhö gaëp Phaät ra ñôøi, cho ñoù laø thaät. Laïi nöõa, ñöôïc nghe

noùi: Taát caû phaùp voâ sinh laø khoâng naém baét ñöôïc vv...” maø cho ñoù laø thaät... Neáu taát caû phaùp laø voâ sinh, thì taïi sao laïi noùi, seõ sinh thaät töôûng? Tuy laø sinh thaät töôûng, nhöng khoâng heà maát voâ sinh. Vì nhö kinh noùi: “Thaät töôûng ñoù, töùc laø chaúng phaûi töôûng”. Theá neân caàn bieát sinh thaät töôûng, töùc laø nöông vaøo Tuïc ñeá maø noùi Ñeä nhaát nghóa, töùc chaúng phaûi laø thaät töôûng. Laïi nöõa, Tuïc ñeá goïi laø thaät thaät töôûng, töùc caùi töôûng cuûa Tuïc ñeá. Ngöôøi aáy, tuy tin caùc phaùp laø voâ sinh, nhöng chaúng boû phaùp Tuïc ñeá, vì theá, neân ñöôïc goïi laø hieám coù cao toät nhaát. Raát khoù coù ngöôøi tu haønh, Kinh noùi: “Con nay ñöôïc nghe phaùp moân nhö theá, maø tin hieåu thoï trì, thì chaúng coù khoù khaên gì. Tín tu thì ñöôïc quaû lôùn, Kinh noùi: “Caùc chuùng sinh aáy, khoâng coù töôûng ngaõ, töôûng chuùng sinh, töôûng maïng, töôûng chuû theå giöõ laáy v.v...”. Nghóa naày theá naøo? Vì ñoái vôùi kinh naøy, tin töôûng vaø haønh trì, thì bieát roõ thaân maïng naøy laø taùnh voâ ngaõ, neân khoâng sinh töôûng ngaõ. Vì sao theá? Vì coù ngaõ ñeå giöõ laáy (sôû thuû), thì töø ñoù seõ sinh ra töôûng naêng giöõ laáy (naêng thuû). Töôûng naêng thuû kia laø tuøy thuaän Tuïc ñeá maø noùi, coøn Ñeä nhaát nghóa, thì töùc laø chaúng phaûi töôûng. Vì sao? Vì chö Phaät Nhö Lai ñaõ chöùng phaùp voâ ngaõ, ñaõ xa lìa taát caû caùc töôûng phaân bieät, neân theå töôùng cuûa chö Phaät, ñöôïc goïi laø quaû lôùn. Tin hieåu thaønh töïu, nhö kinh noùi: “Neáu coù ngöôøi nghe kinh naøy, maø khoâng kinh, khoâng sôï, khoâng haõi vv...”. “Khoâng kinh”: töùc laø ñoái vôùi lyù voâ sinh cuûa caùc phaùp, taâm khoâng kinh ngaïc, khi höôùng veà ñôøi soáng

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 572

ñaïo. “Khoâng sôï”, töùc laø ñoái vôùi caùc phaùp, khoâng coù töôùng hoøa hôïp, thì taâm khoâng sôï haõi. Nhöng ñoái vôùi caùc töôùng hoøa hôïp cuûa theá tuïc, thì lieân tuïc phaân bieät vaø chaáp cho laø thaät. Coøn chaúng haõi, töùc laø taâm khoâng bao giôø nhaát ñònh nhö theá maõi. Laïi nöõa, “khoâng kinh” laø laàn löôït theo thöù töï, luùc nghe phaùp, luùc suy nghó tìm hieåu vaø luùc tu taäp thöïc haønh, taâm luoân yeân ñònh, khoâng heà lay ñoäng dôøi ñoåi, caùc töôûng chuùng sinh v.v... cuõng ñeàu ñaõ lìa boû. Oai löïc cao toät, Kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Nhö Lai noùi Ñeä nhaát Ba-la-maät. Naøy Tu-boà-ñeà! Phaùp Ñeä nhaát Ba-la-maät maø Nhö Lai noùi ñaây, coù voâ löôïng chö Phaät, cuõng noùi nhö theá v.v... ” Vì sao noùi laø Ñeä nhaát? Vì khoâng coù ai ngang baèng. Taïi sao khoâng ngang baèng? Vì trong taát caû Phaät phaùp, thì phaùp naøy laø coù oai löïc cao toät hôn heát; vì taát caû chö Phaät ñeàu cuøng dieãn noùi. Do coù möôøi ba nhaân duyeân ñoù, neân phöôùc trì kinh, phaûi nhieàu hôn vieäc boá thí chaâu baùu. Laïi coù nghi: Neáu trong taát caû Phaät phaùp, phaùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø cao quùi hôn heát, thì caàn chi phaûi khoå taâm sieâng tu caùc haïnh khaùc? Vì deïp tröø nghi naøy, neân phaûi chæ ra phaùp Baùt-nhaõ ñaây ñaõ goàm thaâu caùc haïnh ñoä khaùc. Kinh noùi: “Naøy Tu-boà-ñeà! Nhö Lai noùi nhaãn nhuïc Ba-la-maät, töùc chaúng phaûi Ba-la-maät v.v...” “Chaúng phaûi Ba-la-maät”, töùc laø ñaõ lìa boû caùi taâm coù phaân bieät naøy. Theá naøo laø khoâng phaân bieät? Kinh noùi: Nhö Ta thuôû xöa, bò vua Ca Lôïi caét rôøi thaân theå.

Ngay luùc ñoù, Ta khoâng coù töôûng ngaõ, khoâng coù töôûng chuùng sinh, khoâng coù töôûng meänh, khoâng coù töôûng ngöôøi giöõ laáy v.v...". Nghóa naøy theá naøo? Töùc laø neáu coù ngaõ v.v...vaø caùc töôûng, töùc laø thaáy coù mình, coù ngöôøi khaùc. Khi keû khaùc ñeán xaâm phaïm mình, aét seõ sinh giaän döõ. Neáu noùi khoâng coù töôûng phaân bieät thì laø taâm ngu si. Khi taâm ngu si laøm nhaân, töùc nhieân nieäm giaän döõ noåi leân. Coøn ñoái vôùi vua aáy, laø ai ñi nöõa, cuõng khoâng caàn tìm hieåu, bieát tôùi. Vì khoâng caàn bieát ñeán, neân chöùng bieát laø khoâng töôûng, cuõng chaúng phaûi khoâng töôûng. - Khoâng töôûng, töùc laø khoâng coù ngaõ, v.v.. vaø caùc töôûng, khoâng coù caùi töôûng veà mình, veà ngöôøi khaùc, vaø veà giaän döõ ... Coøn chaúng phaûi khoâng töôûng, töùc laø chaúng phaûi ngu si. Vì sao ngu si maø goïi laø khoâng töôûng? Vì chaúng theå quaùn saùt, xeùt bieát, laø neân laøm, hay khoâng neân laøm. Laïi nöõa, khoâng töôûng cuõng chaúng phaûi khoâng töôûng, laø lìa boû nhieãm ñaém vaøo phaân bieät töôûng vaø khoâng töôûng. Ñaây ñaõ noùi khi bò ngöôïc ñaõi haønh haï maø vaãn giöõ gìn phaùp nhaãn nhuïc. Laïi muoán trình baøy theâm veà söï nhieáp trì cuûa Baùt nhaõ trong nhöõng luùc khaùc nöõa. Kinh noùi: " Ta laïi nhôù thôøi quaù khöù, caùch nay naêm traêm ñôøi, Ta laøm vò Tieân nhôn tu

SOÁ 1515 - KIM-CANG-BAÙT-NHAÕ PHAÙ THUÛ TRÖÔÙC BAÁT HOAÏI GIAÛ DANH, Quyeån Thöôïng 573

haïnh nhaãn nhuïc v.v... Ñaây laø noùi veà vieäc xöa, khi chöa gaëp vua aùc Ca Lôïi, ñaõ traûi qua nhieàu ñôøi, ñoaïn döùt ngaõ v.v... vaø caùc töôûng. AÁy laø do söùc nhieáp trì cuûa Baùt-nhaõ. Laïi muoán chæ baøy söï nhieáp trì quaû Boà Ñeà, kinh noùi: Boà-taùt neân lìa taát caû töôûng, maø phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Do lìa caùc töôûng, neân ñöôïc ñaïo Boà ñeà. Nhö noùi ngoài toøa Boà Ñeà maø döùt haún taát caû caùc töôûng. Theá naøo laø lìa caùc töôûng? Kinh noùi: Chaúng neân truï vaøo saéc maø sinh taâm, chaúng neân truï vaøo thinh-höông-vò-xuùc-phaùp maø sinh taâm. Neân sinh taâm khoâng truï vaøo ñaâu caû. Neáu sinh taâm khoâng truï vaøo ñaâu caû, thì laøm sao truï vaøo Boà ñeà, maø phaùt taâm? Vì truï vaøo Boà ñeà, töùc laø khoâng choã truï- Nhö kinh noùi: "Vì sao, cöù nhö theá maø truï, töùc laø chaúng phaûi truï". Ñaây coù nghóa gì? "Cöù nhö theá maø truï", töùc laø Tuïc ñeá. "Chaúng phaûi truï", töùc laø Ñeä nhaát nghóa. Laïi noùi: "Truï ôû Boà Ñeà, töùc laø chaúng phaûi truï" Nhö coù kinh noùi: Boà Ñeà khoâng coù choã truï, theá neân chaúng phaûi truï. Töùc laø goïi khaùc cuûa truï Boà Ñeà (chaúng phaûi truï). Ñaõ noùi veà Baùt-nhaõ nhieáp trì Nhaãn Nhuïc, coøn nhieáp trì caùc Ba-la- maät khaùc, thì töôùng cuûa noù nhö theá naøo? Kinh noùi: Theá neân Phaät noùi: Boà-taùt, taâm khoâng truï vaøo saéc maø boá thí, chaúng truï vaøo thinh-höông-vò-xuùc-phaùp maø boá thí. Ba phaùp boá thí goàm thaâu caû saùu Ba-la-maät nhö tröôùc ñaõ noùi... Naêm phaùp Ba-la-maät phaûi lìa boû vaät ñöôïc thí, ngöôøi thí vaø ngöôøi nhaän; ñoù laø ba thöù phaân bieät; cuõng töùc laø töôùng cuûa Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Coøn gìn giöõ caùc Ba-la-maät khaùc, thì nghóa ñaõ roõ. Nhö noùi veà naêm Ba-la-maät, neáu lìa Baùt-nhaõ thì khoâng khaùc chi keû muø maét, chaúng coù ngöôøi daãn ñöôøng! Vì ñeå chæ baøy caùc phöông tieän kia, neân kinh

noùi: “Boà-taùt vì lôïi ích cho taát caû chuùng sinh, neân nhö theá maø boá thí”. Hoaëc coù keû nghó: Neáu chaúng truï vaøo phaùp, maø laøm vieäc boá thí, thì laøm sao maø giuùp ích cho chuùng sinh ñöôïc? Theá neân kinh noùi: “Taát caû töôûng veà chuùng sinh, töùc chaúng phaûi töôûng”. Vì laøm lôïi ích aáy laø, theo Tuïc ñeá maø noùi; coøn Ñeä nhaát nghóa thì ñoù chaúng phaûi töôûng. Vì sao? Vì töôûng veà chuùng sinh, thì chaáp giöõ caùc chuùng sinh, cho laø cuøng caùc uaån laø khaùc hoaëc chaúng khaùc v.v... coøn ñoái vôùi Ñeä nhaát nghóa ñeàu chaúng theå coù ñöôïc. Nhö kinh noùi: “Caùc chuùng sinh aáy, chaúng phaûi laø chuùng sinh”. ÔÛ ñaây yù noùi, phaûi lìa boû hai thöù phaân bieät laø trí vaø sôû tri (ñoái töôïng nhaän thöùc). Coøn noùi: “Chaúng phaûi töôûng”, töùc laø chæ roõ caùi

taùnh khoâng cuûa trí. “Chaúng phaûi chuùng sinh”, töùc laø caùi taùnh khoâng cuûa sôû tri. Nhö Lai ñaõ bieát roõ hai caùi taùnh khoâng ñoù, neân caùc töôûng ñaõ döùt haún vaø chöùng ñöôïc taùnh khoâng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.